

Badania przesiewowe w kierunku raka jelita grubego

Fakty

O czym jest ta ulotka?

Ta ulotka zawiera informacje o korzyściach i zagrożeniach związanych z programem badań przesiewowych w kierunku raka jelita grubego w Irlandii Północnej oraz o tym, dlaczego ważne jest, aby wziąć w nim udział.

Dlaczego mam poddać się badaniu przesiewowemu na obecność raka jelita grubego?

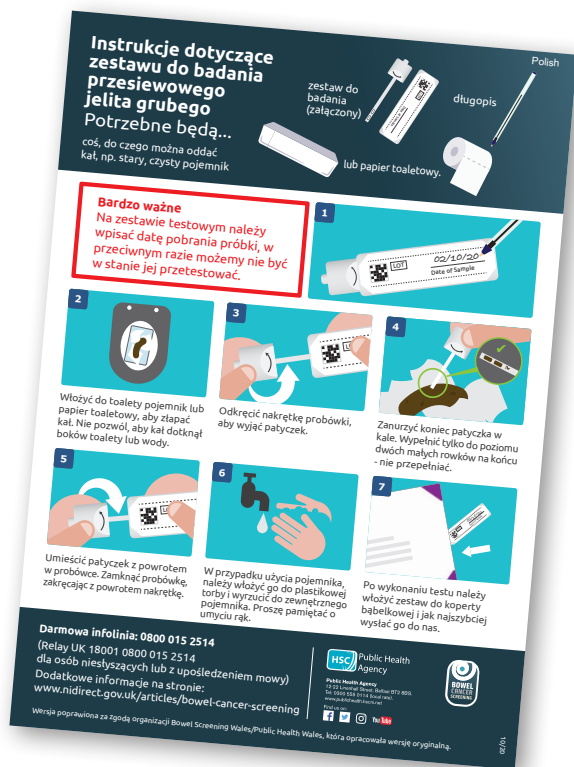
- W przypadku wykrycia raka jelita w bardzo wczesnym stadium, leczenie jest bardzo skuteczne. Ponad 9 na 10 osób, u których zdiagnozowano chorobę w najwcześniejszym stadium, przeżyje 5 lat lub więcej po zdiagnozowaniu.
- Oznacza to, że co roku można by zapobiec około 60 zgonom w Irlandii Północnej.
- Podczas badań przesiewowych można również wykryć polipy. Polipy to skupiska komórek, które nie są rakiem, ale niektóre z nich mogą się w niego przerodzić. Jeśli polipy zostaną wykryte wcześniej, można je łatwo usunąć zanim to nastąpi.

Jak często występuje rak jelita grubego?

- Około 1 na 20 osób zachoruje na raka jelita w ciągu swojego życia.
- Rak jelita grubego jest drugim najczęściej występującym rodzajem raka występującym u mężczyzn i kobiet w Irlandii Północnej.
- Rak jelita grubego występuje częściej u osób starszych, zwłaszcza u mężczyzn.

Czego dotyczy badanie przesiewowe?

Badanie polega na poszukiwaniu bardzo małych ilości krwi w kale. Jest to sygnał ostrzegawczy, że coś może być nie tak. Jeśli podczas badania wykryje się jakieś krwawienie, nie oznacza to, że na pewno ma Pan(i) raka jelita. To tylko oznacza, że należy sprawdzić jego przyczynę.

Do kogo skierowane jest badanie przesiewowe?

W Irlandii Północnej badania przesiewowe są skierowane do wszystkich osób w wieku 60-74 lat. Wszystkie osoby z tej grupy, które są zarejestrowane u lekarza pierwszego kontaktu, będą miały możliwość zbadania się co dwa lata.

W jaki sposób badanie przesiewowe jest przeprowadzone?

Wszystkie osoby w wieku 60-74 lat, które są zarejestrowane u lekarza pierwszego kontaktu, otrzymają pocztą zestaw do wykonania testu. Zestaw testowy jest pierwszym krokiem w procesie badań przesiewowych, które mogą obejmować dalsze testy i jedną lub więcej wizyt w szpitalu.

Jak mam wykonać test?

- Test wykonywany jest w zaciszu własnego domu. Za pomocą dostarczonego patyczka testowego należy pobrać bardzo małą próbkę kału. Instrukcja obsługi testu jest dołączona do zestawu testowego.
- W razie jakichkolwiek pytań dotyczących korzystania z zestawu testowego można zadzwonić na bezpłatną infolinię **0800 015 2514**.

Kiedy otrzymam wyniki?

- Powinien Pan/Powinna Pani otrzymać wyniki w ciągu dwóch tygodni od wysłania testu.
- Jeśli nie otrzyma Pan(i) listu w ciągu dwóch tygodni, proszę zadzwonić na infolinię.

Jak wiarygodny jest ten test?

- Przeprowadzenie badania przesiewowego nie pozwala stwierdzić, czy ma Pan(i) raka jelita. Po prostu dzieli on ludzi na dwie grupy - tych, którzy nie potrzebują dodatkowych testów i tych, którzy powinni poddać się kolejnym badaniom.
- Żaden test nie jest w 100% wiarygodny, więc jeśli wystąpią jakiegokolwiek objawy wymienione na stronie 6, należy skontaktować się z lekarzem pierwszego kontaktu, nawet jeśli ostatni test był jednoznaczny.

Następne kroki

- Jeśli wynik pokaże, że nie ma potrzeby wykonywania dalszych testów na tym etapie, nie trzeba nic robić. Test będzie powtarzany co dwa lata, aż do osiągnięcia wieku 74 lat.
- Jeśli wynik wykaże, że potrzebne są dalsze badania, zostanie Pan(i) skierowany(-a) do specjalisty ds. badań przesiewowych (specialist screening practitioner, SSP) w celu omówienia kolejnych kroków. Najczęstszym badaniem jest kolonoskopia. Około 3 osób na każde 100 zbadanych zostanie skierowanych do specjalisty ds. badań przesiewowych. Nawet wtedy, 9 na każde 10 skierowanych osób nie ma raka.

Czym jest kolonoskopia?

- W badaniu kolonoskopowym wykorzystuje się bardzo małą kamerkę na końcu cienkiej rurki, aby umożliwić lekarzowi lub pielęgniarce znalezienie jakichkolwiek polipów lub oznak raka wewnątrz jelita.
- Czasami pobiera się małą próbkę jelita, która jest badana pod mikroskopem w celu sprawdzenia obecności komórek nowotworowych.
- Jak w przypadku większości procedur medycznych, istnieje możliwość wystąpienia powikłań. Na każde wykonane 10.000 kolonoskopii może wystąpić krwawienie w przypadku około 67 z nich, a w mniej niż 10 przypadkach zabieg może przebić jelito. Jeśli do tego dojdzie, prawie zawsze konieczna jest operacja naprawcza otworu. W niezwykle rzadkich przypadkach (dowody sugerują, że zaledwie 1 na 10.000 przypadków) kolonoskopia może doprowadzić do śmierci.
- Jeśli zaproponowano Panu/Pani wykonanie kolonoskopii, będzie Pan(i) miał(a) możliwość omówienia wszelkich wątpliwości ze specjalistą ds. badań przesiewowych.

Co jeśli kolonoskopia wykaże, że potrzebuję dodatkowego leczenia?

Jeśli potrzebne będzie dalsze leczenie, zostanie Pan(i) skierowany(-a) do odpowiedniego specjalisty. Na przykład, jeśli podczas kolonoskopii usunięto polipy, może Pan(i) zostać skierowana na powtórny kolonoskopię w ciągu jednego roku do trzech lat.

Na jakie objawy należy zwracać uwagę?

Objawy raka jelita mogą obejmować:

- obecność krwi w kale;
- luźny stolec, częstsze wypróżnianie i/lub zaparcia
- ból brzucha lub guz obecny w jamie brzusznej
- uczucie wzmożonego zmęczenia przez dłuższy czas
- utratę masy ciała z niewiadomej przyczyny

Proszę pamiętać, że te objawy nie muszą oznaczać, że ma Pan(i) raka jelita. Jednak jeśli którykolwiek z tych objawów będzie występował przez 3 tygodnie lub dłużej, proszę porozmawiać z lekarzem pierwszego kontaktu. Ważne jest, aby robić to nawet w przypadku, gdy ostatnio przeprowadzano badania przesiewowe w kierunku raka jelita i/lub kolonoskopię.

Jak mogę zmniejszyć ryzyko zachorowania na raka jelita?

Poza wykonywaniem testu przesiewowego co dwa lata, można zmniejszyć ryzyko, stosując się do poniższych zaleceń. Porady dotyczące zdrowego stylu życia można znaleźć na stronie **www.choosetolivebetter.com**.

- Zdrowe odżywianie Codziennie należy zjeść pięć porcji owoców i warzyw oraz produkty pełnoziarniste, fasole i warzywa strączkowe w celu spożycia błonnika. Należy ograniczyć ilość czerwonego mięsa, w szczególności przetworzonego mięsa czerwonego.
- Bycie aktywnym Więcej ruchu i mniej siedzenia może zmniejszyć ryzyko wystąpienia poważnej choroby. Wyznaczyć sobie cel przynajmniej 2,5 godziny tygodniowo.
- Utrzymywanie prawidłowej masy ciała Należy unikać przybierania na wadze, a w przypadku nadwagi należy podjąć próbę rzucenia zbędnych kilogramów.
- Ograniczenie alkoholu Aby utrzymać ryzyko na niskim poziomie, nie należy pić więcej niż 14 jednostek alkoholu tygodniowo.
- Rzucenie palenia Pomocny może okazać się lokalny, bezpłatny serwis ds. rzucania palenia. Informacje na ten temat można znaleźć na stronie **www.stopsmokingni.info**.

Skąd mam mieć pewność, że w przyszłości otrzymam zestaw testowy?

- Zestaw do testów przesiewowych zostanie wysłany na adres podany u lekarza pierwszego kontaktu. W przypadku przeprowadzki należy jak najszybciej powiadomić lekarza pierwszego kontaktu, aby lista adresów była aktualna. Jeśli nie, można stracić szansę na wzięcie udziału w badaniu przesiewowym.

Co się stanie z moją próbką po jej zbadaniu?

- Po przeprowadzeniu badania Pana/Pani próbka zostanie zniszczona. Wyniki zostaną umieszczone w komputerze, a za dwa lata zostanie wysłany kolejny test.

Informacje o ochronie danych osobowych

- Kopia wyników zostanie przesłana do lekarza pierwszego kontaktu.
- Biuro programu badań przesiewowych w kierunku raka jelita grubego musi prowadzić ewidencję wszystkich osób, które zostały poddane badaniom i ich wyników.
- Personel pracujący w ramach programu może przeglądać i weryfikować dokumentację.
- Informacje te są wykorzystywane w celu zapewnienia, że program działa zgodnie z przyjętymi standardami.
- Informacje te pokazują również, ile przypadków zachorowań na raka zostało wykrytych i pozwalają upewnić się, że ludzie są odpowiednio leczeni.
- Możemy sprawdzić poprzednie wyniki badań przesiewowych, jeśli wykryto u Pana/Pani raka jelita grubego przed kolejną wizytą przesiewową. Na życzenie możliwe będzie zapoznanie się z wynikami tego audytu.
- Dodatkowe informacje na temat sposobu przechowywania i wykorzystywania dokumentacji można uzyskać, dzwoniąc na bezpłatną infolinię pod numerem **0800 015 2514**.

Będzie Pan(i) pomagać komuś w przeprowadzaniu testu?

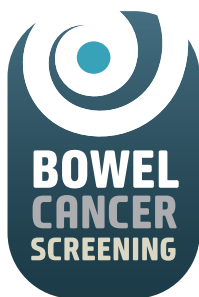
Jeśli jest Pan(i) opiekunem, powinien Pan/ powinna Pani udzielić komuś innemu pomocy w korzystaniu z zestawu do badań przesiewowych tylko wtedy, gdy podopieczny wyrazi na to zgodę.

Więcej informacji lub tę ulotkę w innym języku lub formacie można znaleźć na stronie:

www.nidirect.gov.uk/articles/bowel-cancer-screening

Osoby niesłyszące lub z zaburzeniami mowy mogą korzystać z systemu Relay UK.

Proszę zadzwonić na naszą infolinię
18001 0800 015 2514.

Public Health Agency
12-22 Linenhall Street, Belfast BT2 8BS.
Tel: 0300 555 0114 (local rate).
www.publichealth.hscni.net

Find us on:

